

РЕШЕНИЕ

№ 46

гр. София, 06 април 2022 г.

В ИМЕТО НА НАРОДА

Върховният касационен съд на Република България, трето наказателно отделение, в съдебно заседание на двадесет и втори март през две хиляди двадесет и втора година в състав:

ПРЕДСЕДАТЕЛ: ДАНИЕЛА АТАНАСОВА
ЧЛЕНОВЕ: МИЛЕНА ПАНЕВА
МАРИЯ МИТЕВА

при участието на секретаря: Илияна Петкова и в присъствието на прокурор Галина Стоянова изслуша докладваното от съдия Мария Митева н. дело № 124/2022 година.

Производството по делото е образувано на основание чл. 346, т. 1 от НПК по касационни жалби на адв. З. И., защитник на подс. Х. Д. Г. и на подс. С. В. С. чрез защитника му – адв. В. В. срещу Решение № 185/08.06.21 г. по ВНОХД № 199/21 г. по описа на Апелативен съд – София, Наказателно отделение, 5 състав.

В касационната жалба на адв. З. И. се излагат аргументи за незаконосъобразност на атакувания съдебен акт, тъй като неправилно е приложен материалния закон, допуснати са съществени процесуални нарушения и наложеното наказание е явно несправедливо. Изтъква се, че от събраните по делото доказателства не може да се направи несъмнен извод, че подс. Г. е осъществил от обективна и субективна страна престъплението, за което му е повдигнато обвинение. Подчертава се, че показанията на св. П. К., на които се базира обвинителната теза са колебливи и противоречиви, а те не се подкрепят от заключенията на видеотехническите експертизи.

Отправеното искане е за отмяна на въззивното решение, с което е потвърдена първоинстанционната присъда, и оправдаване на подсъдимия Х. Г., а алтернативно за отмяна на въззивното решение и връщане на делото за ново разглеждане поради допуснати отстраними съществени процесуални нарушения, довели до неправилно приложение на материалния закон.

В касационната жалба на подс. С. С., депозирана чрез защитника му – адв. В. В., също се излагат аргументи за незаконосъобразност на атакувания съдебен акт, тъй като неправилно е приложен материалния закон и са допуснати са съществени процесуални нарушения. Подчертава се, че въззивният съд се е позовал на показанията на св. П. К. от досъдебното производство, а те не са били приобщени към доказателствата по делото по предвидения в закона ред. Изтъква се, че събраните по делото доказателства са тълкувани превратно и не е отговорено на възраженията на защитата във връзка с времетраенето на вербалния и физически контакт между двамата подсъдими. Прави се и оплакване, че въззивният съд е направил собствени изводи от техническо естество, без да има необходимите специални знания и в разрез със заключението на видеотехническата експертиза. Развиват се и доводи, че липсва обективно, всестранно и пълно изследване на

всички обстоятелства по делото, тъй като не е допуснат допълнителен разпит на св. П. К., не е назначена съдебно - техническа експертиза с конкретна задача и не е извършен допълнителен разпит на вещите лица. Излагат се и съображения, че правните изводи на въззивната инстанция почиват на предположения. Навеждат се и доводи за липса на мотиви, тъй като инстанционните съдилища са оставили без разглеждане и анализ обстоятелството свързано с разположението на тялото на подс. С. спрямо видеорегистратора.

Твърди се, че е нарушен и материалния закон, защото съдът е приел, че полицейският орган е един от възможните субекти на престъплението по чл. 302, т. 1, б. „а” НК, но никъде в закона не е поставено изискване, още повече кумулативно, това лице да заема отговорно служебно положение.

Отправеното искане е за отмяна на въззивното решение и връщане на делото за ново разглеждане на първата или въззивната инстанция поради допуснати отстраними съществени процесуални нарушения.

В съдебното заседание пред касационната инстанция защитникът на подс. С. С., адв. В. поддържа касационната жалба по изложените в нея съображения. Изтъква, че са допуснати съществени нарушения на процесуалните правила, тъй като въззивният съд се е позовал на свидетелски показания от досъдебното производство, които не са били приобщени към материалите по делото по предвидения в закона ред, че налице е неправилна интерпретация на доказателствата по отношение на времетраенето на вербалния и физически контакт между двамата подсъдими и че липсват мотиви. Изтъква, че е налице и нарушение на материалния закон, защото не е осъществен квалифицирания състав на престъплението по чл. 302 НК.

Отправя искане въззивното решение да бъде отменено и делото да бъде върнато за ново разглеждане.

Подс. С. С. в лична защита поддържа казаното от неговия защитник.

Защитникът на подс. Х. Г., адв. И. поддържа касационната жалба по изложените в нея съображения. Изтъква, че подс. Г. не е осъществил от обективна и субективна страна състава на престъплението, за което е признат за виновен. Развива съображения, че решението на въззивния съд е незаконосъобразно и е накърнено правото на защита на подс. Г., тъй като обстоятелствата по делото не са изяснени обективно, всестранно и пълно.

Отправя искане въззивното решение да бъде отменено и делото да бъде върнато за ново разглеждане на първата или на въззивната инстанция за отстраняване на допуснати съществени процесуални нарушения.

Подс. Х. Г. в лична защита поддържа казаното от неговия защитник.

Представителят на Върховната касационна прокуратура предлага касационните жалби на двамата подсъдими да бъдат оставени без уважение, тъй като не са налице касационните основания, посочени в депозираните от тях жалби. Изтъква, че наведените доводи за необоснованост не следва да се обсъждат, защото Върховният касационен съд е инстанция по правото. Счита, че атакуваното решение на Апелативен съд – София, с което е потвърдена присъдата на първата инстанция е правилно и законосъобразно и следва да бъде потвърдено. Намира за справедливи и наложените на подсъдимите С. и Г. наказания.

В последната си дума подс. С. С. моли за справедливо решение.

В последната си дума подс. Х. Г. моли за справедливо решение.

Върховният касационен съд, Трето наказателно отделение, като обсъди доводите на страните и извърши проверка в пределите по чл. 347, ал. 1 от НПК, намери за установено следното.

С присъда № 260018 от 05.10.2020 г., постановена по НОХД № 1432/2020 г., СГС, НО, 13-ти състав е признал подсъдимият С. В. С. за виновен в извършване на престъпление по чл. 302, т. 1, б. „а“ вр. чл. 301, ал. 1 от НК, изразяващо се в това, че на 24.06.2019 г., в часовия интервал 13.37 часа - 13.57 часа, в [населено място], в непосредствена близост до кръстовището при /име/, образувано от булевардите „булевард“, „булевард“ и „булевард“, в качеството си на длъжностно лице - младши автоконтрольор (младши инспектор) в група „03“, на сектор „02“, към отдел „Пътна полиция“ при СДВР, приел от Х. Д. Г. дар - парична сума в размер на 20 (двадесет) лева, за да не извърши действия по служба, нормативно установени в Инstrukция № 8121з-749/ 20.10.2014 г. - „За реда и организацията за осъществяване на дейностите по контрол на пътното движение издадена от министъра на вътрешните работи, обн. ДВ, бр. 90/31.10.2014 г., изм. и доп. бр. 104/29.12.2017 г. (наричана по надолу за кратко Инstrukцията), а именно: за да не докладва в Оперативно-дежурния център на СДВР или в Оперативно-дежурната част на отдел „Пътна полиция“ при СДВР, съгласно разпоредбата на чл. 53, ал. 1, т. 1 от Инstrukцията, за констатирано нарушение на чл. 6, т. 1 от Закона за движение по пътищата (Участниците в движението: т. 1 съобразяват своето поведение с пътните знаци), извършено от Х. Г. при управление на лек автомобил, марка „марка“, модел „модел“, с рег. [рег.номер на МПС] и за да не отрази в писмен документ - ежедневна форма на отчет, съставян/а/ по реда на чл.75, ал.2, т.1, вр. ал.1 от Инstrukцията за осъществяване на действия по спиране и проверка на водача на лек автомобил, марка „марка“, модел „модел“, с рег. [рег.номер на МПС] , като подкупът е извършен от полицейски орган, поради което И на основание цитирания законов текст и чл. 54, ал. 1 от НК му е наложил наказание „лишаване от свобода“ за срок от 3 години, наказание „глоба“ в размер на 2000 лв., а на основание чл. 37, ал. 1, т. 6 от НК и наказание „лишаване от право да заема държавна или обществена длъжност“ за срок от ТРИ ГОДИНИ.

На основание чл. 66, ал.1 от НК, съдът е отложил изпълнението на така наложеното наказание „лишаване от свобода“ за срок от 3 години от влизане на присъдата в сила.

На основание чл. 307а от НК, СГС е присъдил в полза на Държавата равностойността на предмета на престъплението, а именно сумата от 20 /двадесет/ лв., която да бъде заплатена от подсъдимия С. В. С..

Първоинстанционният съд е осъдил подсъдимият С. на основание чл. 190, ал. 2 от НПК да заплати 10 лв. за служебното издаване на 2 бр. изпълнителни листа.

Със същата присъда, подсъдимият Х. Д. Г. е бил признат за виновен в това, че на 24.06.2019 г., в часовия интервал 13.37 часа - 13.57 часа, в [населено място], в непосредствена близост до кръстовището при /кръстовище/, образувано от булевардите „булевард“, „булевард“ и „булевард“, дал дар - парична сума в размер на 20 (двадесет) лева на длъжностното лице С. В. С. - младши автоконтрольор (младши инспектор) в група „03“, на сектор „02“, към отдел „Пътна полиция“ при СДВР, за да не извърши С. действия по служба, нормативно установени в Инstrukция № 8121з-749/20.10.2014 г. - „За реда и организацията за осъществяване на дейностите по контрол на пътното движение“, издадена от министъра на вътрешните работи, обн. ДВ, бр. 90/31.10.2014 г., изм. и доп. бр. 104 / 29.12.2017 г. (наричана по надолу за кратко Инstrukцията), а именно: за да не докладва в Оперативно дежурния център на СДВР или в Оперативно-дежурната част на отдел „Пътна полиция“ при СДВР, съгласно разпоредбата на чл. 53, ал. 1, т. 1 от Инstrukцията, за констатирано нарушение на чл. 6, т. 1 от Закона за движение ПО пътищата (Участниците в движението: т. 1 съобразяват своето поведение с пътните знаци....), извършено от Х. Г. при управление на лек автомобил, марка „марка“,

модел „модел“, с рег. [рег.номер на МПС] и за да не отрази в писмен документ - ежедневна форма на отчет, съставян/а/ по реда на чл. 75, ал. 2, т. 1 вр. ал. 1 от Инструкцията, за осъществяването на действия по спиране и проверка на водача на лек автомобил, марка „марка“, модел „модел“, с рег. [рег.номер на МПС], като подкупът е бил даден на полицейски орган - престъпление по чл. 304а вр. чл. 304, ал. 1 от НК, поради което на основание цитирания законов текст и чл. 54, ал. 1 от НК му е наложено наказание „лишаване от свобода“ за срок от 3 месеца, както и наказание „Глоба“ в размер на 2000 лв.

На основание чл. 66, ал.1 от НК, съдът е отложил изпълнението на така наложеното наказание „лишаване от свобода“ за срок от 3 години от влизане на присъдата в сила.

На основание чл.307а от НК, съдът е присъдил в полза на държавата равностойността на предмета на престъплението, а именно сумата от 20 /двадесет/лв., която е възложил в тежест на подсъдимия Х. Г..

На основание чл.190, ал.2 от НПК, подсъдимият Г. е осъден да заплати 10 лв. за служебното издаване на 2 бр. изпълнителни листа.

В законоустановения срок срещу постановения съдебен акт са постъпили въззивна жалба /с допълнение към нея/ от подсъдимия С. В. С., подадена чрез защитника му- адв. В. А., както и жалба от адв. З. И. - в качеството ѝ на упълномощен защитник на подсъдимия Х. Г..

Било е образувано ВНОХД № 199/2021 г. по описа на САС и с Решение № 185/08.06.21 г. по ВНОХД № 199/21 г. по описа на Апелативен съд – София, Наказателно отделение, 5 състав присъда № 260018/05.10.2020 г. по НОХД № 1432/20120 по описа на Софийския градски съд, НО, 13 състав е била потвърдена.

Срещу това решение са депозирани и настоящите касационни жалби.

Касационните жалби са допустими и разгледани по същество, са основателни.

Оплакванията в касационните жалби, по отношение и на двамата подсъдими, са свързани с основанията по чл. 348, ал. 1, т. 1 и т. 2 НПК, а по отношение на подс. Х. Г. и по чл. 348, ал. 1, т. 3 НПК. В касационните жалби се поддържа, най-общо, че обстоятелствата по делото не са изследвани обективно, всестранно и пълно, някои доказателства са тълкувани превратно, налице е позоваване на доказателствени средства, които не са били приобщени по предвидения в закона ред, а изводите на съда почиват на предположения.

При касационната проверка Върховният касационен съд констатира, че атакуваното въззивно решение е постановено в нарушение на чл. 13, ал. 1, чл. 14 и чл. 107 НПК.

В настоящия казус инстанционните съдилища не са взели нужните мерки за разкриване на обективната истина.

Въззивният съд почти безмотивно, а и напълно неправилно не е уважил искането на защитата за допълнителен разпит на св. П. К., на която е следвало да се зададат уточняващи въпроси във връзка с конкретните ѝ възприятия. Следвало е да се изясни при този разпит с каква степен на категоричност посочената свидетелка твърди, че е видяла подс. Г. да дава, а подс. С. да приема точно банкнота от 20 лева. Възможно ли е тази банкнота, която според свидетелката е синя, да не е от 20 лв., а банкнота от друга валута със същия цвят. Видяла ли е тази свидетелка конкретно цифрата изписана на банкнотата и възможно ли е да не е банкнота, а друг сходен предмет. Свидетелката П. К. е заявила в разпита си, че у нея се е формирало убеждението, че това е банкнота от 20 лева, но е нужно с категоричност да се изясни дали това е предположение на свидетелката въз основа на цвета на дадения предмет или със сигурност е тъкмо банкнота от 20 лева.

Вярно е, че съдът не е длъжен да уважава всички доказателствени искания на страните в процеса, но съгласно разпоредбата на чл. 107, ал. 2 НПК съдът събира доказателствата по направените от страните искания, а по свой почин – когато това се налага за разкриване на обективната истина. Конкретният случай е именно такъв, тъй като допълнителният разпит на посочената свидетелка би допринесъл за изясняване на обстоятелствата по делото с нужната обективност, всеостранност и пълнота. Необходимо е да се посочи също, че въззивният съд на стр. 16 от мотивите на решението се е позовал на показания на св. П. К., дадени на досъдебното производство, без да отчете факта, че тези показания не са били приобщени по предвидения в закона ред – чл. 281 НПК.

От друга страна във връзка с възраженията на защитата относно времетраенето на вербалния и физически контакт между двамата подсъдими, е следвало поне да се проведе допълнителен разпит на вещите лица, изготвили техническите експертизи.

Вместо това въззивният съд е направил собствени изводи от техническо естество, без да има необходимите специални знания, и които не са в съответствие със заключението на видеотехническата експертиза.

Така като не е уважил основателни искания на защитата за събиране на относими към предмета на доказване доказателства, въззивният съд е допуснал нарушение на чл. 107 НПК, тъй като съдът и органите на досъдебното производство са длъжни да събират както доказателства, които разобличават подсъдимия или отегчават неговата отговорност, така и доказателства, които го оправдават или смекчават неговата отговорност.

Необходимо е, с нужната категоричност и с всички възможни и предвидени в НПК способи за доказване, да се изяснят въпросите относно местоположението на подс. С. спрямо видеорегистратора, видимостта на св. П. К. към подс. С. към подс. Г., точните и конкретни възприятия на св. П. К., какви точно движения са извършили двамата подсъдими и времетраенето на вербалния и физически контакт между двамата подсъдими.

От друга страна мотивите на въззивния съд са вътрешнопротиворечиви.

Обвинението по отношение на подс. С. е за това, че е приел дар от подс. Г., а по отношение на подс. Г. за това, че е дал дар на подс. С.. На стр. 11 от мотивите обаче е посочено, че подс. С. е поискал сумата от 20 лева. Искането на дар, който не се следва, е различна форма на изпълнителното деяние за престъплението подкуп, а такова обвинение на подс. С. не е било повдигнато. На стр. 22 и 23 от мотивите на въззивния съд пък е прието, че подс. Г. е направил предложение за дар и „престъплението е било довършено с факта на отправяне на предложението за дар и неговото простиране”. На подс. Г. обаче не е било повдигнато обвинение за предложение на дар, а за това, че е дал дар.

Съгласно чл. 14, ал. 1 НПК съдът взема решенията си по вътрешно убеждение, основано на обективно, всеостранно и пълно изследване на всички обстоятелства по делото, като се ръководи от закона. В конкретния случай обаче остава неясно какво точно е вътрешното убеждение на съда и въз основана на какви доказателствени източници е формирано.

Що се отнася до възражението на защитата на подс. С. във връзка с това дали той е годен субект на престъплението по чл. 302, т.1 НК, то е напълно неоснователно. Цитираната разпоредба е пределно ясна и е очевидно, че полицейският орган, какъвто е подс. С., е годен субект за извършване на това престъпление и не е необходимо той да има отговорно служебно положение. Отделните субекти на престъплението по чл. 302, т. 1 НК са посочени изрично и в

тази връзка тълкуването на законодателната норма, предложено от защитата, е неуместно.

Така Върховният касационен съд констатира, че въззивният съд не е положил необходимите усилия за разкриване на обективната истина по делото, а това рефлектира и върху формирането на вътрешното му убеждение, защото то в конкретния случай не почива на обективно, всестранни и пълно изясняване на обстоятелства по делото и не е взето съобразно закона. От тук следва и заключението, че са допуснати нарушения на чл. 13, чл. 14 и чл. 107 НПК.

Ето защо се налага и извода, че при допуснатите съществени процесуални нарушения, атакуваното решение на Апелативен съд – София следва да бъде отменено и делото да бъде върнато за ново разглеждане от друг състав на същия съд.

Предвид констатираните съществени нарушения на съдопроизводствените правила Върховният касационен съд не намира за необходимо да обсъжда оплакванията за нарушение на материалния закон и за явна несправедливост на наложените наказания, доколкото за явната несправедливост на наложеното наказание на подс. Г. от една страна липсват конкретни доводи, а от друга този въпрос следва да бъде пререшен при новото разглеждане на делото с оглед на установените смекчаващи и отегчаващи отговорността обстоятелства по отношение на подс. Х. Г..

Предвид на гореизложеното и на основание чл. 354, ал.1, т. 5 от НПК, Върховният касационен съд, Трето наказателно отделение

РЕШИ:

ОТМЕНЯ Решение № 185/08.06.21 г. по ВНОХД № 199/21 г. по описа на Апелативен съд – София, Наказателно отделение, 5 състав.

ВРЪЩА делото за ново разглеждане на Апелативен съд – София от друг състав на съда от стадия на съдебно заседание.

Председател:

Членове: 1.

2.